

KNUT ERIK JENSEN

KUNSTEN Å SE/THE ART OF SEEING

I de siste årene har Kortfilmfestivalen samarbeidet med Norsk film-institutt om å presentere en norsk kort- og dokumentarfilmskaper med en markant produksjon bak seg. For to år siden presenterte vi Carsten E. Munch, og i fjor Jan Knutzen. I år har vi invitert Knut Erik Jensen med et utvalg fra hans omfattende filmografi, presentert av professor Gunnar Iversen ved Institutt for kunst og medievitenskap ved NTNU i Trondheim.

– OM KORTFILMSKAPEREN KNUT ERIK JENSEN

Av **GUNNAR IVERSEN**

Kunstens oppgave er først og fremst å få oss til å se verden med nye øyne. Alt som er blitt usynlig i all sin hverdagslighet eller trivialitet, alt vi har glemt eller fortrent, blir pånytt synlig. Verden åpner seg for oss, som om den var ny, med en umiddelbar sanselighet som gjør det vante hemmelighetsfullt, det sikre svevende og det banale ladet med resonans og suggesjon. Dokumentarfilmen er virkelighetens kunst. Den åpner verdens overflate og får oss til å oppleve både mennesker, landskap og betydningsmønstre i våre liv på en måte som ryster til ny erkjennelse eller renser persepsjonen.

Knut Erik Jensen er en sann dokumentarpoet. En kunstner som gir oss nye øyne. I hans filmer blir verden ny. Han kan refse gjennom anklagende vrede, sorgtung melankoli eller rå humor, men også vise skjønnheten i hverdagen. Ingen i norsk kortfilm kan som Knut Erik Jensen lade en detalj – hvalrossens hud, en gammel manns sang eller en maskinruin på en forrevent arktisk strand – med en så pregnant ladning og dermed gjøre den spennende og hemmelighetsfull. På sitt beste er Knut Erik Jensen en magiker, som med virkelighetens egne bilder og lyder får oss til å gjenoppdage en verden som hadde mistet sin glans og mening.

I nyere norsk kortfilmhistorie spiller Knut Erik Jensen en viktig rolle. Han har siden debuten i 1973 laget en lang rekke kortfilmer, både utenfor og innenfor NRK, hvor han har vært ansatt siden 1978. Filmene har mange fellestrekk, både i stil og motivvalg, og Knut Erik Jensen er en regissør som har klart å skape en personlig form. I film etter film har han dessuten med poetens skarpe blikk dokumentert sin egen landsdels særpreget og egenart for samtiden og ettertiden. Til tider som en distansert antropolog, til tider som en sint og engasjert polemiker som minner om at Norge er mer enn kun hovedstaden. Knut Erik Jensens filmproduksjon er en hyllest til så vel naturen som menneskene i Nord-Norge, men den blir aldri redusert til lokal heimstaddikning. Det er det allmenne i mennesket, dets kjerne av verdighet og menneskelighet, som Jensen betoner. Han filmer det nære, men blir samtidig universell.

Over the last few years the Norwegian Short Film Festival, in cooperation with the Norwegian Film Institute, has presented a Norwegian documentarist and short film director whose work has a distinctive stamp. This year we have invited Knut Erik Jensen, and a selection of his extensive filmography will be screened, presented by Gunnar Iversen, Professor of Film Studies at the Institute of Art and Media Studies at the Norwegian University of Science and Technology (NTNU) in Trondheim.

– ABOUT THE SHORT FILMS OF KNUT ERIK JENSEN

By **GUNNAR IVERSEN**

The main purpose of art is to enable us to view the world with fresh eyes. All that has become invisible through ordinariness or triviality, all we have forgotten or repressed, becomes visible anew. The world opens itself to us, as if born again, with an immediate sensuousness, making the commonplace look mysterious, safe ground feel adrift, and the banal seem charged with resonance and suggestion. Documentary film is the art of reality. It peels away the surface of the world, allowing us to experience humans, landscapes and patterns of meaning in a way that shocks us into a fresh understanding or purifies our perceptions.

Knut Erik Jensen is a true documentary poet. An artist that bestows fresh eyes upon us. In his films the world becomes new. He may challenge us through accusatory wrath, grief-stricken melancholy or rough humour, but also show us the beauty of everyday life. Nobody working in Norwegian short film can like Knut Erik Jensen charge a detail – the skin of a walrus, an old man's song or a ruined machine left behind on a ragged arctic beach – with such pregnant meaning, and thus make it appear exciting and mysterious. At his best, Knut Erik Jensen is a magician, who, through reality's own images and sounds, makes us rediscover a world bereft of its splendour and meaning.

Knut Erik Jensen plays an important part in recent Norwegian short film history. Since his debut in 1973 he has made numerous shorts, both inside and outside the Norwegian Broadcasting Company (NRK), where he has been employed since 1978. His films have many things in common, both in style and choice of motifs, and Knut Erik Jensen is a director who has succeeded in creating a personal style. Moreover, in film after film he has, with the sharp eye of a poet, documented the special character of Northern Norway for his contemporaries and for the future. At times he is a distanced anthropologist, at other times an angry and committed polemicist reminding us that Norway consists of more than its capital city. Many of Knut Erik Jensen's films are tributes to the nature as well as the human residents of Northern Norway, but they never become reductive, local 'homestead poetry'. He films everyday reality, but emphasises the universality of the human being, its core of dignity and humanity.

EN KORTFILMSKAPER

Knut Erik Jensen ble født i Honningsvåg i 1940. Han opplevde de tyske okkupasjonens brente jords taktikk som liten. Han vokste opp i oppsamlingsleiren for evakuerte i Trondenes ved Harstad. Jensen studerte senere russisk, fransk og historie, men det var film som etter hvert optok ham mer og mer. Han studerte et år ved London International Film School og laget der debutfilmen «Andrew» (1973), om en byoriginal i London.

Knut Erik Jensen hadde snakket med folk i hjemkommunen om å lage en film om Nordkapp og gikk løs på arbeidet med «Nordkapp kommune» (1974) etter hjemkomsten fra filmskolen i London. Samtidig påbegynte han arbeidet med det han selv regner som sitt egentlige debutarbeid, «Farvel da gamle Kjelvikfjell» (1974). Denne filmen var laget på svart/hvitt-film som var blitt til overs fra to NRK-produksjoner, som Jensen fikk kjøpt på krita, men resultatet preges ikke av produksjonens fattigslighet. «Farvel da gamle Kjelvikfjell» er et av høydepunktene i Jensens filmproduksjon og en av de aller fremste filmene i Norge på hele 1970-tallet.

Filmen skildrer tre ungarers liv i et fraflyttet fiskevær i Vest-Finnmark på en stillferdig og vemodig måte. Det er en vakker film om hverdagen og om levd liv og samtidig et vemodig portrett av et fiskevær som er i ferd med å avfolkes og forsvinne. I denne filmen finnes kimen til hele Jensens videre filmproduksjon. Den peker både framover mot hans Svalbard-trilogi og spillefilmen «Stella Polaris» i sin fascinasjon overfor overgrodde ruiner og kirkegårder, forlatte objekter og forfalne hus, samt framover mot «Heftig og begeistret», gjennom fokus på de gamle mennenes sang.

Etter denne filmen fortsatte Knut Erik Jensen som freelance kortfilmskaper med filmer som «Lev vel mitt hjemland» (1975) og «Ingøy på Ingøy» (1976) og fikk i 1977 sitt første oppdrag for NRK med «5 barn i Norge» (1977–78) for Barne- og Ungdomsavdelingen. Siden 1978, da han ble ansatt i NRK, har Jensen drevet vekselbruk. Han har laget en lang rekke kortfilmer og serier innenfor NRK, men samtidig tatt permisjoner for å arbeide med andre produksjoner utenfor NRK. Jensen har arbeidet innenfor nesten alle genrer, men har funnet sine motiver fra livet i Nord-Norge.

Knut Erik Jensens store kunstneriske gjennombrudd kom på midten av 1980-tallet. Kortfilmen «Svalbard i verden» (1983) var første del i en trilogi og skildret Svalbard gjennom en ordløs impresjonistisk billedcollage. Jensens sans for den slående og pregnante detaljen ble her rendyrket, og resultatet var et nesten surrealistisk, men samtidig intenst bilde av landskap og miljø. Denne særegne dokumentarformen ble rendyrket i «Kald Verden» (1986), som skildrer et strandlandskap med beinrester og hvalross. Jensens kamera fanger inn detaljer i ekstreme nærbilder, slik at de mange bildene av beinrester, lav, treverk, is og vann blir til en nysgjerrig studie av teksturer og strukturer i stoff og materiale.

I den siste filmen i Svalbard-trilogien, «Min Verden» (1987), er tema og uttrykk mer åpent og menneskelig. Her skildres en fangstmans liv på Svalbard. Han har bodd i over ti år i en liten, uisolert hytte, og i en rolig og ettertenksom rytme nærmer vi oss hans livsverden.

Knut Erik Jensen er ikke bare en nysgjerrig seer som med kamera utforsker landskap og liv i utkanten av sivilisasjonen. Han kan også være en infam satiriker. Mest tydelig er dette i den merkelige 'anti-dokumentaren' «Natur – barn – natur» (1987). Opprinnelig skulle dette være en oppdragsfilm for Forbruker- og Administrasjonsdepartementet, men departementet var lite begeistret for det ferdige resultatet. Oppdraget var å skildre og argumentere for den positive betydningen

A MAKER OF SHORT FILMS

Knut Erik Jensen was born in Honningsvåg in 1940. As a child he experienced the retreating German occupying forces' scorched-earth tactics. He grew up in an evacuee camp in Trondenes, close to Harstad. Jensen later studied Russian, French, and history, but after a while became increasingly fascinated by film. He studied for one year at the London International Film School, where he made his debut film «Andrew» (1973), about a London eccentric.

Knut Erik Jensen had discussed the idea of a film about Nordkapp with people from his home municipality, and after returning from London he threw himself into the making of «The Municipality of Nordkapp» (1974). Simultaneously he started what he regarded as his real debut work, «Farewell, Old Kjelvikfjell» (1974). This was shot using black-and-white stock left over from two NRK productions. He bought the stock on credit, but the shoestring budget is not noticeable in the finished film. «Farewell, Old Kjelvikfjell» is one of the high points of Jensen's film career and one of the most important Norwegian films of the seventies.

The film is about the life of three bachelors who live in an abandoned fishing village in Western Finnmark, and the tone is quiet and wistful. It is a beautiful work about everyday life and lived lives, and at the same time a melancholy portrait of a fishing village slowly disappearing due to depopulation. In this film we find the seed to all of Jensen's later film production. It points toward his Svalbard trilogy and his feature film «Stella Polaris», with its fascination with overgrown ruins and cemeteries, left-behind objects and dilapidated houses, as well as toward «Cool and Crazy», with its emphasis on old men singing.

After this film Knut Erik Jensen continued making short films on a freelance basis. His work includes «Live Well My Homeland» (1975) and «Ingøy at Ingøy» (1976). In 1977 he received his first commission from the NRK with «5 Children in Norway» (1977–78), for the Children and Youth Section. Since 1978, when he became permanently employed by the NRK, Jensen has divided his time between the company and his personal interests. He has made numerous shorts and serials for the NRK, but has also been granted leaves of absence to work on other productions outside the company. Jensen has worked in almost every genre, but his motifs come from life in Northern Norway.

Knut Erik Jensen's great artistic breakthrough came in the middle of the eighties. His short film «Svalbard in the World» (1983) was the first part of a trilogy, portraying Svalbard through an impressionistic collage of images. Here he cultivated his sense of striking, pregnant detail, and the result was an almost surreal, yet intense, representation of landscape and environment. This peculiar form of documentary was further developed in «Cold World» (1986), a portrait of a beach landscape with walruses and bone remains. Jensen's camera catches details in extreme close-up, in such a way that the multitude of images of bone remains, lichen, woodwork, ice, and water grow into a probing study of texture and structure. However, in the last part of the Svalbard trilogy, «My World» (1987), theme and mode of expression become more open and human-oriented. This film is about the life of a hunter on Svalbard. He has lived for more than ten years in a small cabin lacking insulation, and his universe is explored in a calm and reflective rhythm.

However, Knut Erik Jensen is not just a curious observer who explores, through the camera, landscape and life on the edge of civilisation. He can also be a wicked satirist. This is most clearly expressed in the strange 'anti-documentary' «Nature – Children – Nature» (1987). This was originally a commission film for the Norwegian Ministry of Consumer Issues and Government Administration, but they were not very happy with the result. The assignment was to document and argue

av særlige bevilgninger for å skjerme lekeplasser i Nord-Norge mot vær og vind. Jensen gir imidlertid i den ferdige filmen inntrykket av at barn i nord ikke behøver å skjermes for naturen. Det er snarere byråkratene i sør som bør skjermes, og de burde la barna i nord i fred. Dette får Jensen fram gjennom en systematisk latterliggjøring av søringene, i en røff, subjektiv og partisk form som falt mange tungt for brystet.

I 1986 ble hans bredt anlagte fjernsynsserie «Finnmark – Mellom øst og vest» ferdig, og dette ble en hyllest til Nord-Norge gjennom en kritisk historiefortelling om den tyske okkupasjonen og gjenreisningen av en hel nedbrent landsdel etter krigen. Denne fjernsynsserien ble en stor suksess og er et hovedverk i Jensens produksjon.

Pendlingen mellom det brede episke perspektivet og det tette nærbildet av et menneske eller et sted, kjennetegner Knut Erik Jensens filmproduksjon. På slutten av 1980-tallet og tidlig på 1990-tallet laget Jensen en rekke vakre kortfilmer som enten kunne ta utgangspunkt i et sted, som «Få er som får – ingen som mor» (1988), eller et menneske. Etter stormen kommer stilla (1990) handlet om maleren Einar Berger, «Det var en lydløs oktobermorgen» (1990) portretterte filosofen Peter Wessel Zapffe (1990), og «Jeg er uten forbilder» (1990) skildret fotografen Kåre Kivijärvi. Også flere av Jensens siste dokumentarer for fjernsynet er portretter, som «Min kjære venn» (1994), om Sovjet-spionen Gunvor Haavik eller «Nordkalottcocktail» (1999) om den populære forfatteren Bente Pedersen. Samtidig har Jensen også bidratt med kritiske Brennpunkt-dokumentarer om aktuelle politiske temaer.

Kapp Wijk mars 1987

I løpet av 1990-årene erobret Knut Erik Jensen fiksjonen. I spillefilmene «Stella Polaris» (1993), «Brent av frost» (1997) og «Når mørket er forbi» (2000) skapte Jensen en egen stil, der temaer knyttet til havet, kjærligheten, krigen og fiskeindustrien gis en original form gjennom tidsblandinger og kronologiforskyvninger. Mest ambisiøst er dette i den mesterlige «Stella Polaris», en ordløs og billedberust vev av en erkjennelsestreise, der en kvinnens liv skildres i en serie poetiske glimt. Jensens siste kortfilm, «Rosornas väg» (2000), er en videreføring av dette eksperimenterende modernistiske formattrykket. Kjærlighetsforholdet mellom en svensk sykepleier og en russisk krigsfange under andre verdenskrig blir en vakker og rystende poetisk refleksjon over historien og minnet samt møtet mellom mann og kvinne. Et møte som oppløser all tid og rom.

I senere år har Jensen først og fremst arbeidet med den lange kinodokumentaren. Den eventyrlig suksessen med «Heftig og begeistret» (2001) ble etterfulgt av filmene «På sangens vinger» (2002) og «På hau i havet» (2004). Disse filmene viser spennet i Jensens produksjon, fra det høystemte og poetiske til det uvørent rølpete.

the case for the importance of special funding to protect Northern Norwegian playgrounds against adverse weather conditions. However, the finished film gives the impression that Northern children do not need protection against nature, on the contrary they should be protected against Southern bureaucrats. Jensen achieves this by ridiculing Southerners systematically, in a rough, subjective and biased way that many found offensive.

In 1986 his broadly conceived TV series «Finnmark – Between East and West» was finished. This became a tribute to Northern Norway, through a critical investigation of the historic facts concerning German occupation and the rebuilding of an entire geographical area burnt down during the war. This grand TV serial was a big success and is a cornerstone of Jensen's work.

This fluctuation between a broad, epic perspective and the intimate close-up of a human being or place is characteristic of Knut Erik Jensen's films. In the late eighties and early nineties Jensen made a number of beautiful shorts, whose point of departure was either a place, like «Few People Are Like Father – Nobody Like Mother» (1988), or a human being. «After the Storm There Is Quiet» (1990) was about the painter Einar Berger, «On a Soundless October Morning» (1990) portrayed the philosopher Peter Wessel Zapffe, and «I Have No Ideal» (1990) told the story of the photographer Kåre Kivijärvi. Additionally, several of Jensen's most recent TV documentaries are portraits, like «My Dear Friend» (1994), about Gunvor Haavik, a spy for the Soviet

Union, or «Northern Cocktail» (1999), about the popular author Bente Pedersen. Jensen has also contributed critical documentaries about current political issues to the TV documentary series 'Brennpunkt'.

During the nineties Knut Erik Jensen conquered fiction. In his feature films «Stella Polaris» (1993), «Burnt by Frost» (1997) and «Passing Darkness» (2000) Jensen created his own style, giving themes related to the ocean, love, war, and the fishing industry an unusual form through chronology displacements and the complex shuffling of various time lines. The most ambitious of these works is the masterful «Stella Polaris», a quest for insight in the form of a wordless, iconoclastic tapestry of images, in which a woman's life story is revealed through a series of poetic memory shards. Jensen's most recent short, «The Road of Roses» (2000), is a further development of this experimental, modernist mode of expression. A love affair between a Swedish nurse and a Russian prisoner of war during the Second World War becomes a beautiful and stunning poetic reflection on history and memory, as well as on the meeting between man and woman – an encounter that dissolves all space and time.

In recent years Jensen has chiefly worked with feature length documentaries for cinema distribution. The incredible box-office success «Cool and Crazy» (2001) was followed by «Cool and Crazy on the Road» (2002) and «Arctic Cabaret» (2004). These films demonstrate the range of Jensen's work, from the grandiloquent and poetic to the recklessly coarse.

ENKEL SOM EN SANG

Knut Erik Jensens viktige betydning og rolle i kulturlivet ble tydelig i 1999 da Trygve Hagens portrett «Jensen» ble vist på fjernsynet. Et sjeldent eksempel på en dokumentar om en dokumentarist som illustrerer Jensens betydning i samtidsfilmen. Hans posisjon som en av vår tids største dokumentarfilmskapere er ubestridt.

Selv om Jensen har laget 6 store kinofilmer og flere fjernsynsserier, er han først og fremst kortfilmskaper. Han har en omfattende produksjon bak seg, som både kjennetegnes av sin bredde og sitt konsekvente engasjement. Variasjonen i temaer og genrer er stor, men samtidig kjenner man igjen en Jensen-film med en gang, gjennom sin form og sine motiv. Knut Erik Jensens kortfilmer er en eneste stor hyllest til Finnmark og menneskene der. De personene som vi møter i hans filmer er alltid rotfestet i et landskap og et miljø. Jensens kortfilmer kan være fylt av patos, men er samtidig befriende reiser til hverdagslandet, der livsbejende inderlighet og varm nærhet skaper en kompleks mosaikk av bilder, som samtidig er enkel som en sang.

Som all sann kunst klarer Knut Erik Jensen i sine mange kortfilmer å lade det nære, vanlige og hverdagslige med en ny poetisk og sanselig glød. Vi ser på nytt verden omkring oss, som for første gang.

Bistasjonen ved Tåkefjell i bunnen av Dicksonfjorden 3. juli 1985 under opptak til filmen «Min Verden» - om fangstmann Harald A. Soleim på Kapp Wijk. Fra v: Harald A. Soleim, Knut Erik Jensen og Birger Amundsen.

I Catilina fredag kl. 17.00 har vi en presentasjon der Gunnar Iversen og Knut Erik Jensen vil ha en samtale. Da viser vi filmen: «Kald Verden» (1986) og utdrag fra filmen «Farvel da gamle Kjelvikfjell» (1974).

I Pan lørdag kl 20.00 vises «Ruiner i paradiset» (2004). Filmen bygger på filmmateriale fra «Vi er her for å dø» (2004) og er en musikkvideo over Sjostakovitsj' strykekvartett nr 3 fra 1946 framført av Arctimus-kvartetten. Dette er den ene av Knut Erik Jensens to nye filmer som har urpremiere i Grimstad.

I Pan søndag kl. 14.00 viser vi Jensens aller siste dokumentar: «Vi er her for å dø» (2004). Filmen bygger på dagboknotegnelser gjort av en russisk krigsfange som døde i krigsfangeleir. Videre i dette programmet viser vi «Svalbard i verden» (1983), «Dilemma» (1995) og «Rosornas våg» (2000).

Programmene er valgt ut av Gunnar Iversen i samarbeid med Knut Erik Jensen.

AS SIMPLE AS A SONG

Knut Erik Jensen's significance and important role in our cultural life became evident in 1999 with the TV broadcast of Trygve Hagen's portrait «Jensen». This was an unusual case of a documentary about a maker of documentaries, illustrating Jensen's importance in contemporary film. His position as one of the greatest documentary filmmakers cannot be challenged.

Even if Jensen has made six feature-length films for cinema distribution and many TV series, he is mainly a maker of short films. He has an extensive body of work behind him, characterised by its scope as well as its ever-present passion. A great variation in themes and genres is evident, but all the same a Jensen film is immediately recognisable, through its form and motifs. Knut Erik Jensen's short films are a continuous tribute to Finnmark and its people. The people in his films are always grounded in a landscape and an environment. Jensen's short films may be pathos-filled, but they are also liberating journeys to the Country of

Everyday Life. Here life-affirming passion and loving intimacy create a complex mosaic of images, which at the same time are as simple as songs.

As in all genuine art, Knut Erik Jensen's short films succeed in charging the intimate, ordinary and commonplace with a fresh poetic and sensuous glow. We view the world around us with fresh eyes, as if seeing it for the first time.

At Catilina on Friday at 5 p.m. Gunnar Iversen will in the presence of Knut Erik Jensen present the director and his films. «Cold World» (1986) and extract from «Farewell Old Kjelvikfjell» (1974) will both be screened in this programme.

At Pan on Saturday at 8 p.m. we will screen «Ruins in Paradise» (2004) – a music video based on Shostakovich string quartet nr. three from 1946 presented by the Arctimus-kvartet. The film is based on material from «We Are Here To Die» (2004).

At Pan Sunday at 2 p.m. the newest documentary «We are Here to Die» (2004) will have its first performance at Grimstad. It is based on the diary of a Russian prisoner of war who died in captivity. In this programme we also screen «Svalbard in the World» (1983), «Dilemma» (1985) and «The Road of Roses» (2000).

The films are selected by Gunnar Iversen in consultation with the director himself.

Kald Verden

Cold World

16 mm, 13 min, Norge 1986

Regi, manus, foto, klipp/Dir., scr., camera, edit.: **Knut Erik Jensen**

«Kald Verden» er en skildring av en strand på Svalbard. Knut Erik Jensen lar kamera nysgjerrig utforske vrakdeler, beinrester og hvalross, i en ordløs collage akkompagnert av Cecilie Ores elektroniske musikk. Detaljer i nærbilder dominerer i filmen, som skaper et eget intenst uttrykk, og lar oss utforske verden på en ny og overraskende måte. «Kald Verden» er en nesten surrealistisk studie; akkurat så skjønne som det tilfeldige møtet mellom et kranium og en hvalross på en strand.

«Cold World» is a portrait of a beach on Svalbard. Knut Erik Jensen's curious camera explores shipwreck fragments, bone remains and walruses, in a wordless collage accompanied by Cecilie Ore's electronic music. Details caught in close-up dominate the film, creating a remarkably intense expression of landscape and allowing us to explore the world in a new and surprising way. «Cold World» is an almost surreal meditation; exactly as beautiful as the chance meeting on a beach between a cranium and a walrus.

Farvel da gamle Kjelvikfjell

Farewell Old Kjelvikfjell

16 mm, 45 min, Norge 1974

Regi, manus, foto/Dir., scr., camera: **Knut Erik Jensen**

«Farvel da gamle Kjelvikfjell» er en vakker skildring av et nesten øde og fraflyttet fiskevær. Kun tre gamle ungarer bor på stedet, som en gang var et lite samfunn fullt av liv og dans. I en langsom rytme utforsker kamera stedet og de tre gamle mennene. Filmen er Knut Erik Jensens første storverk og er en sentral film i norsk 1970-tallsdokumentar. Et vemodig og stillferdig portrett av et sted, som gjennom sin vekt på de gamle mennenes sang peker fram mot «Heftig og begeistret».

«Farewell Old Kjelvikfjell» is a beautiful portrait of a virtually abandoned fishing village. Only three old bachelors remain, in a place that once was a small community teeming with life and dance. The camera explores, in a slow rhythm, the place and the three old men. This film is Knut Erik Jensen's first great work and a central film in Norwegian documentaries of the seventies. A wistful and quiet portrait of a place that, through its emphasis on the singing of the old men, points forward to «Cool and Crazy».

Ruiner i paradiset

Ruins in Paradise

DV, 35 min, 2004

Regi, manus/Dir., scr.: **Knut Erik Jensen**

Filmen er en musikkvideo over Sjostakovitsj' strykekvartett nr 3 fra 1946. Arctimus-kvartetten fra Harstad femfører musikken i en ruin som står igjen etter Trondenes fangeleir. Inn i filmen er vevd arkivmateriale og stillbilder. Filmen har sin urpremiere i Grimstad.

The film is based on material from «We are Here to Die». It is a music video over Shostakovich's String Quartet No. 3 from 1946, performed by the Arctimus Quartet. The film has its world premiere here in Grimstad.

Vi er her for å dø
We are Here to Die

DV, 18 min, 2004

Regi, manus/Dir., scr.: **Knut Erik Jensen**

Filmen er laget for Trondenes historiske senter og er del av en permanent utstilling. Den bygger på dagboks- nedtegnelser gjort av en russisk krigsfange som døde i krigsfangeleiren på Trondenes under andre verdenskrig. Dagboka ble oversatt til engelsk etter krigen og brukt som bevis under en alliert krigsforbrytterettsak. Vi møter i filmen fangens russiske datter som over 50 år etter er kommet til Trondenes krigsfangeleir sammen med sin sønn. Filmen har sin urpremiere i Grimstad.

This film is made for the Trondenes Historic Centre and is part of a permanent exhibition. It is based on the diary of a Russian prisoner of war who died in captivity at the Trondenes Prison Camp during the Second World War. His diary was translated into English after the war and used as evidence in a war crimes trial. In the film we meet the prisoner's Russian daughter who more than fifty years later comes to the camp at Trondenes together with her son. The film has its world premiere here in Grimstad.

Svalbard i verden
Svalbard in the World

16 mm, 25 min, Norge 1983

Regi, manus, foto, klipp/Dir., scr., camera, edit.: **Knut Erik Jensen**

«Svalbard i verden» er en av Knut Erik Jensens gjennombruddsfilmer, som skildrer Svalbard gjennom en ordløs impresjonistisk billedcollage. Jensen er mest opptatt av den slående, overraskende og pregnante detaljen. Interessen for rare objekter og ruiner skaper et nesten surrealistisk, men samtidig intenst bilde av et landskap og et miljø. Jensen filmer Svalbard på en annen måte enn vanlig og lader hverdagens objekter med et nytt og hemmelighetsfullt liv.

«Svalbard in the World» is one of Knut Erik Jensen's breakthrough films. It is a portrait of Svalbard through a wordless, impressionistic collage of images, in which he emphasises the striking, surprising, and pregnant detail. His interest in strange objects and ruins creates an almost surreal, yet intense representation of landscape and environment. Jensen films Svalbard with a difference, charging everyday objects with new and mysterious life.

Dilemma

35 mm, 10 min, Norge 1995

Regi, manus, foto, klipp/Dir., scr., camera, edit.: **Knut Erik Jensen**

«Dilemma» er en økologisk fabel om en filmskapers dilemma. Den vakre og majestetiske naturen er motivet til en filmfotograf, som imidlertid frustreres over at film kan skade naturen og som til slutt tar konsekvensene av at film også forurenser. Filmen er en pussig og humoristisk, men også alvorlig kommentar til filmkunsten, fortalt i et spennende og utfordrende filmspråk.

«Dilemma» is an ecological fable about the dilemma of a filmmaker. A director of photography is shooting a film in a beautiful and majestic landscape, but grows frustrated by the possibility that film may harm, and even pollute, nature. In the end, he takes the consequences of this. The film is an odd, amusing, but also serious commentary on the art of film, told in an exciting and challenging formal language.

Rosornas väg
The Road of Roses

35 mm, 22 min, Norge 2000

Regi/Dir.: **Knut Erik Jensen**

«Rosornas väg» er en kort modernistisk novellefilm om kjærlighetsforholdet mellom en svensk sykepleier og en russisk krigsfange under andre verdenskrig. Filmen er en blendende vakker og rystende skildring av kjærligheten mellom mann og kvinne og samtidig en poetisk refleksjon over historien og minnet. Filmen viderefører Jensens poetiske prosjekt fra hans spillefilmer, og spesielt «Stella Polaris», men med en ny intensitet og resonans.

«The Way of the Roses» is a short, modernistic film about a love affair between a Swedish nurse and a Russian prisoner of war during the Second World War. The film is a stunningly beautiful and shocking portrait of love between man and woman, as well as a poetic reflection on history and memory. The film further develops Jensen's poetic project that was started in his feature films, «Stella Polaris» in particular, but with a new intensity and resonance.

FILMOGRAFI FOR KNOT ERIK JENSEN

KORT- OG DOKUMENTARFILMER

Andrew (1973)
Nordkapp kommune, en presentasjon (1974)
Farvel da gamle Kjellvikfjell (1974)
Med Saltdalen på tørrfiskfrakting (1975)
Lev vel mitt hjemland (1975)
Ingøy på Ingøy (1976)
Nordkapp-ekspressen (1976)
Med HMF til Bodø (1977)
200 kg på stampen (1977)
Svart hav (1978) bakomfilm
Bjørn og Bjarne (1978)
Midnattssolmarsjen (1979)
Svalbard i verden (1983)
Kald verden (1986)
Min verden (1987)
Natur – barn – natur (1988)
Hvilket kjønn skal barnet ha (1989)
Fanget av lyset (1992)
Prolog (1993)
En filmskapers dilemma (1995)
Tilintetgjørelsen (1997)
Brent av film (2000)
Rosornas våg (2000)

FJERNSYN (dokumentarer, serier og drama)

5 barn i Norge (1977-78) research, foto
1/2 7 (1979)
Fiskeværene mot Østhavet (1980)
Viser mot Østhavet (1980)
Kulturkollisjon i Kautokeino (1980)
Fiolplukkerne (1981)
Svart hvitt og rødt (1981)
Mørketid (1981)
Åresang/På vårres kainta (1982)
Jazz og joik (1981)
Påske i Kautokeino (1982)
Festspillene i Nord-Norge (1981-82-83-85)
Bilder fra Finnmark (1983)
Finnmark mellom øst og vest (1983-85)
Født under jorden (1984)
Øya (1986)
Te øya mi (1986)
Krigsbruder (1988)
Få er som far - ingen som mor (1988)
Vinge mistet (1989)
Stein-rosen (1990)
Oluf (1990)
Etter stormen kommer stilla (1990)
Det var en lydløs oktobermorgen (1990)
Jeg er uten forbilder (1990)
Hav og land - hand i hand (1993)
Min kjære venn (1994)
Alltid foran øker mest (1995)
Antigone (1996)
De globale bandittene (1999)
Nifst og uhyggelig (1999)
En nordkalottcocktail (1999)

SPILLEFILMER

Svart hav (1978), Co-producer,
regiassistent, stills
Stella Polaris (1993)
Brent av frost (1997)
Når mørket er forbi (2000)
Heftig og begeistret (2001) kinodokumentar
På sangens vinger (2002) kinodokumentar
På hau' i havet (2004) kinodokumentar

PREMIERE PÅ KORTFILMFESTIVALEN

Ruiner i paradiset (2004)
Vi er her for å dø (2004)

GUNNAR IVERSEN

Professor i filmvitenskap ved Institutt for kunst og medievitenskap ved NTNU i Trondheim. Har bl.a. utgitt «Virkelighetsbilder – Norsk dokumentarfilm gjennom hundre år» (Universitetsforlaget, 2001) sammen med Sara Brinch. Siste utgivelser er antologiene «Blikkfang – Fjernsyn, form og estetikk» (Universitetsforlaget, 2003) og «Estetiske Teknologier 1700–2000» (Spartacus, 2003).

GUNNAR IVERSEN

Professor of Film Studies at the Institute of Art and Media Studies at the Norwegian University of Science and Technology in Trondheim. His publications include «Pictures of Reality – Norwegian Documentaries through a Hundred Years» (Universitetsforlaget, 2001), with Sara Brinch. His most recent publications are the anthologies «Eye-catcher» (Universitetsforlaget, 2003) and «Aesthetic Technologies 1700–2000» (Spartacus, 2003).

Programmet presenteres med støtte fra

The presentation is supported by

